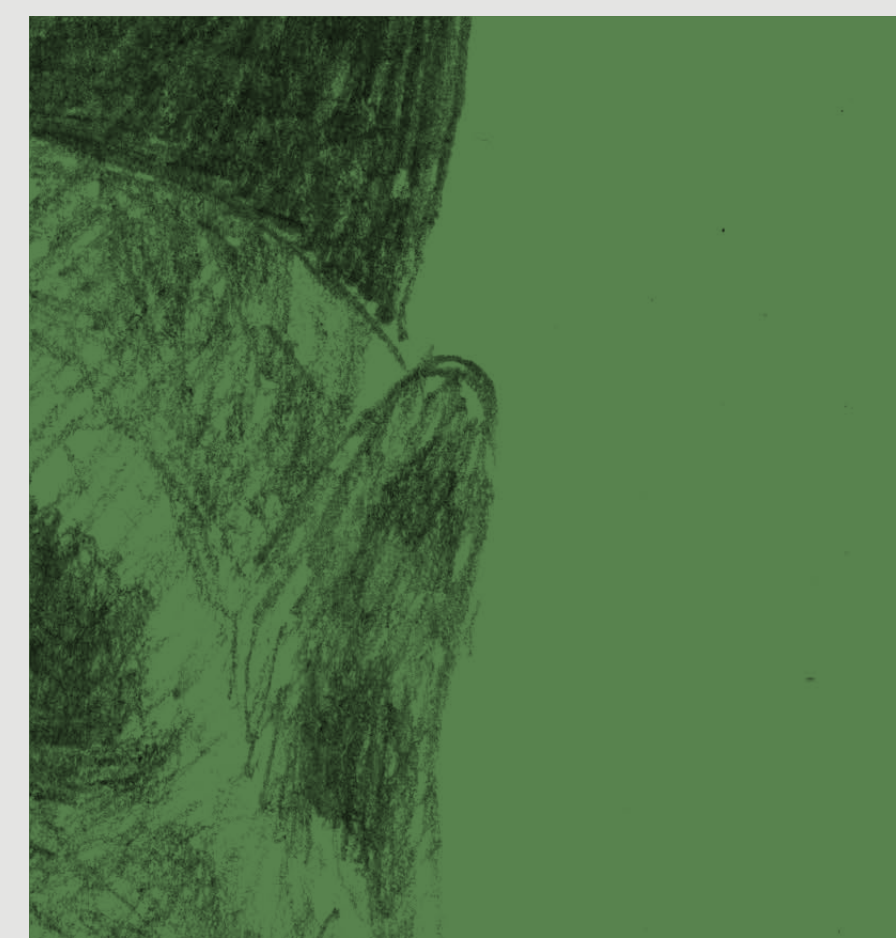
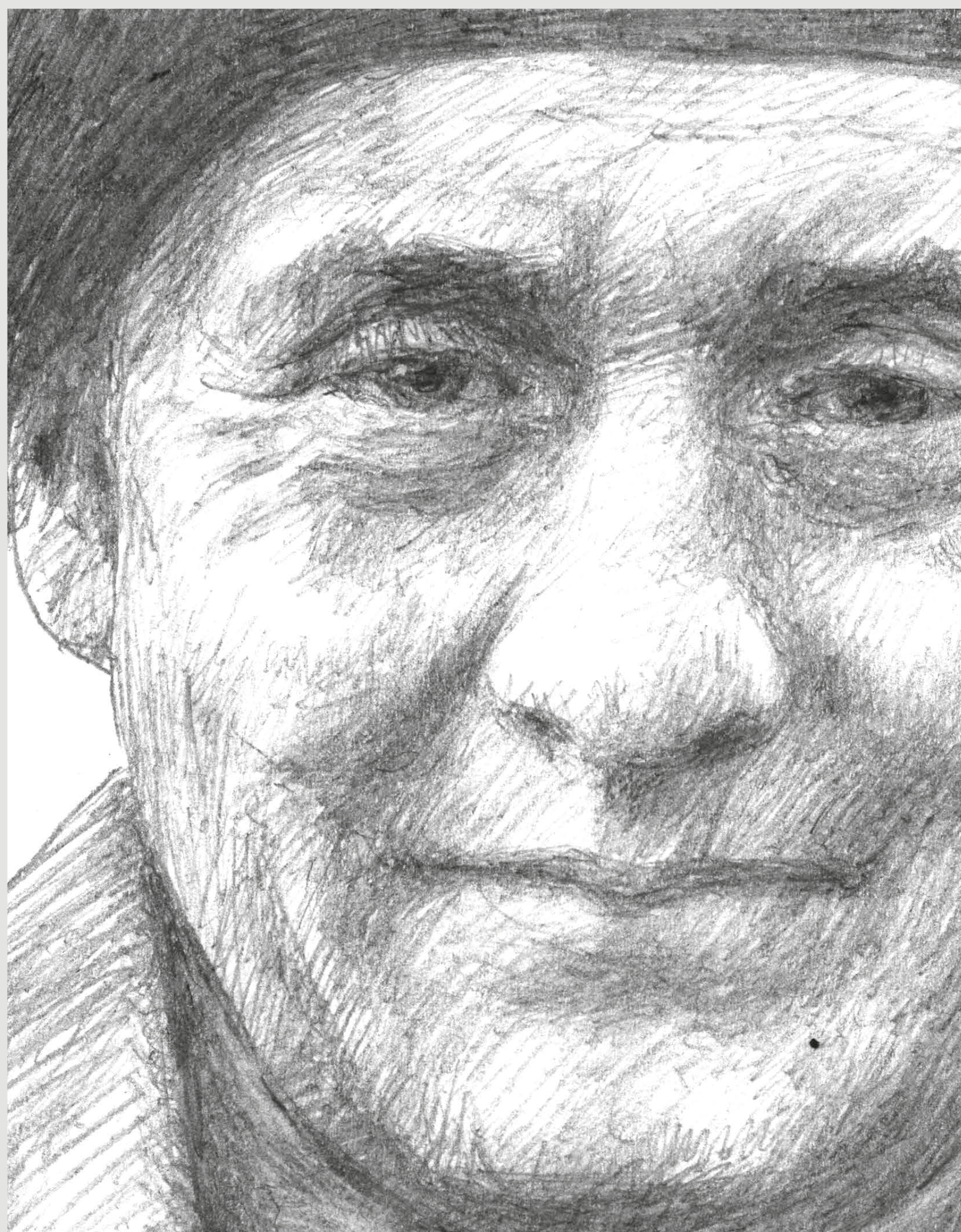
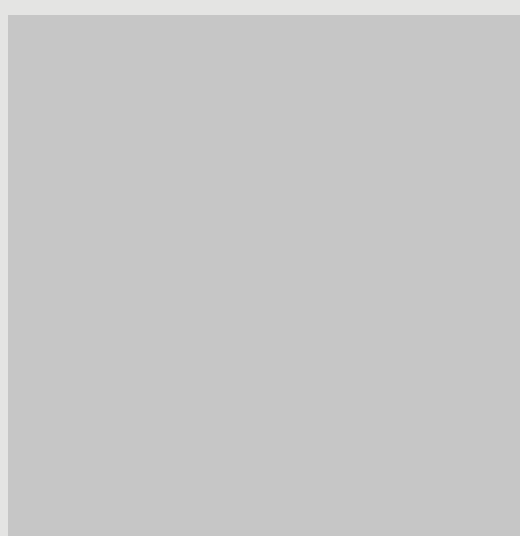
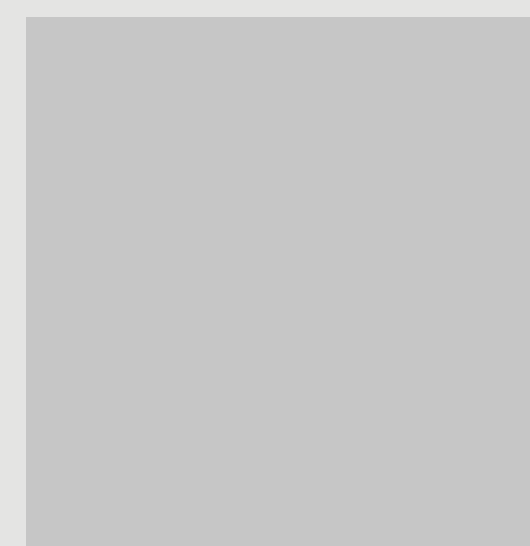
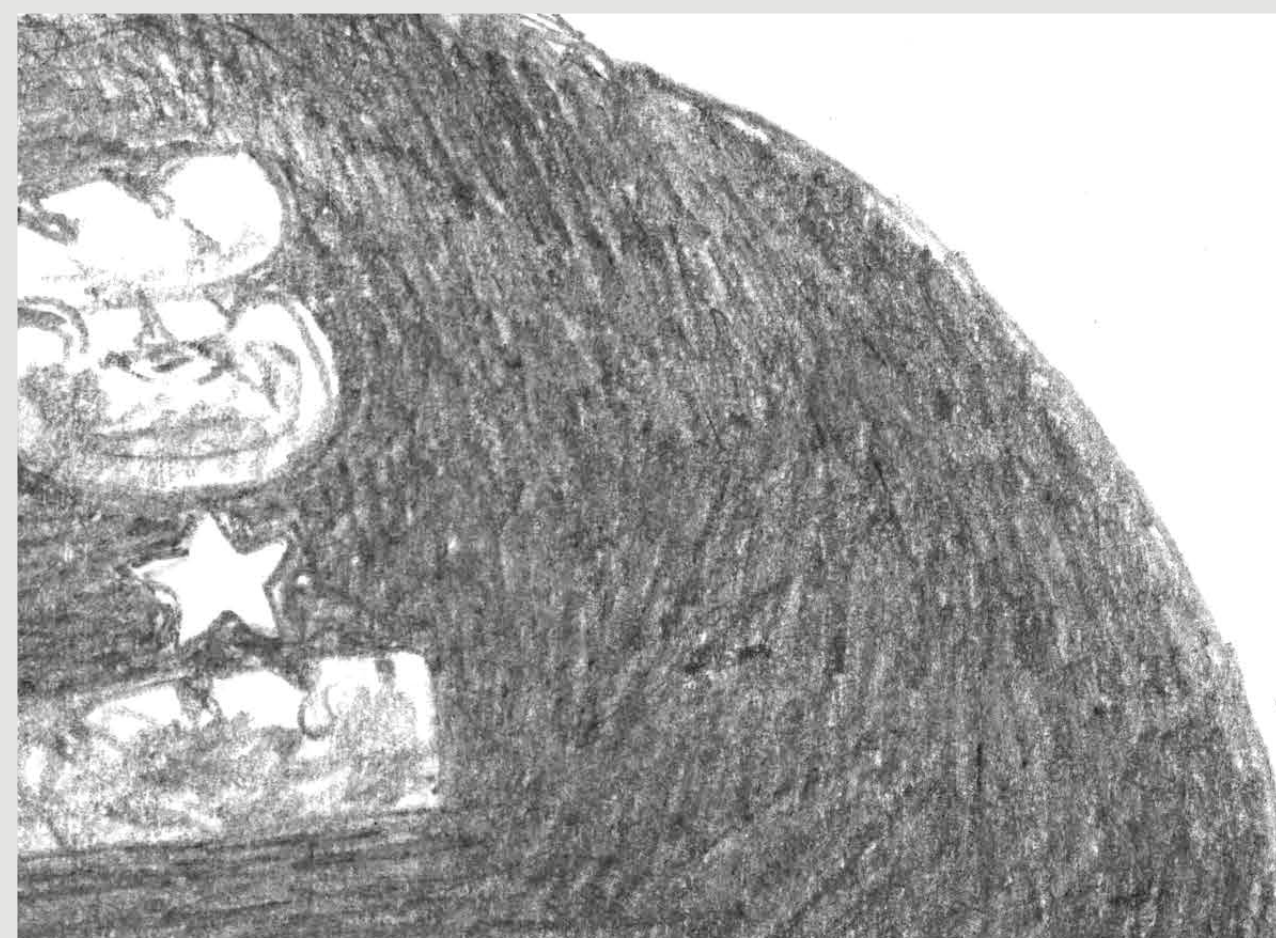
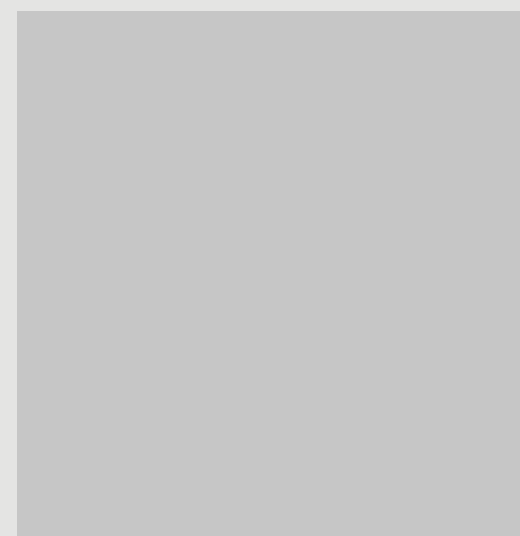
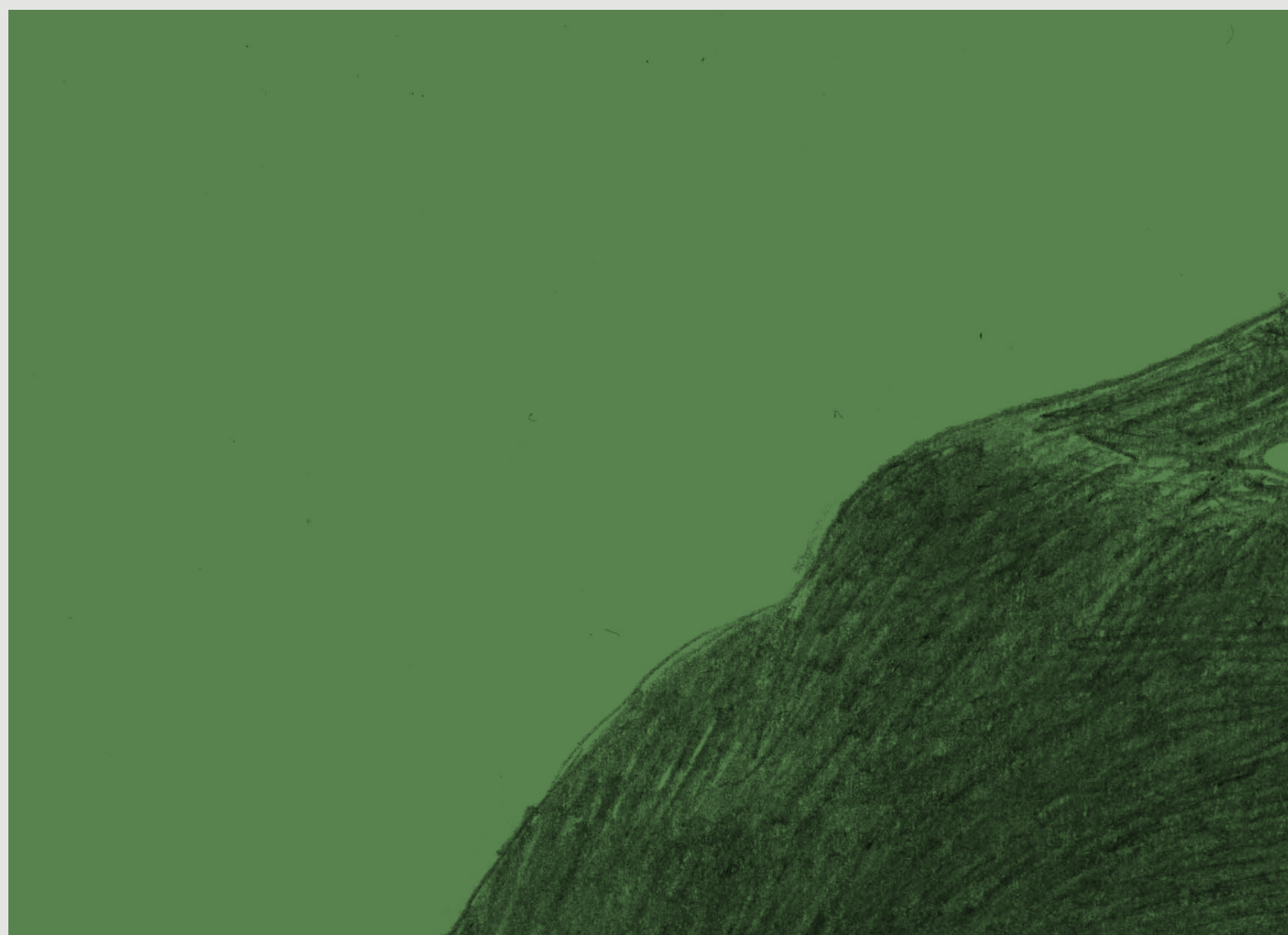
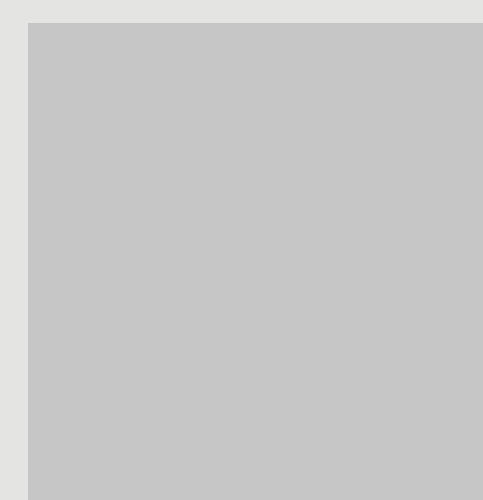
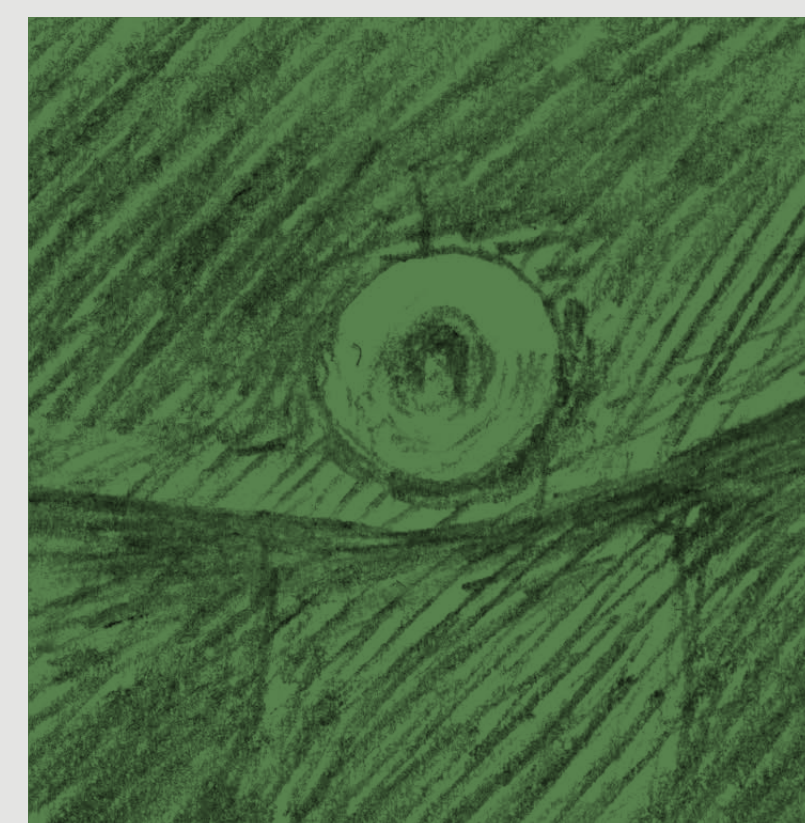
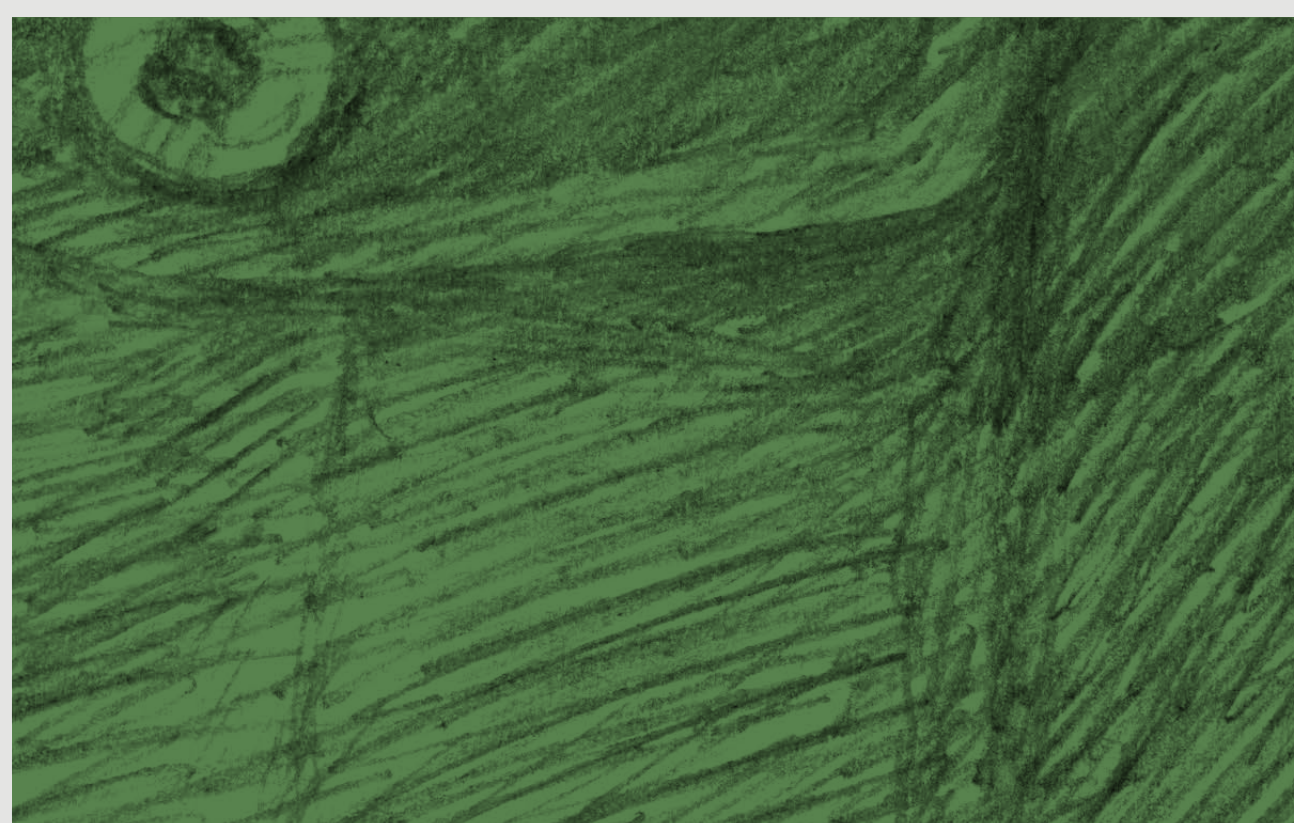
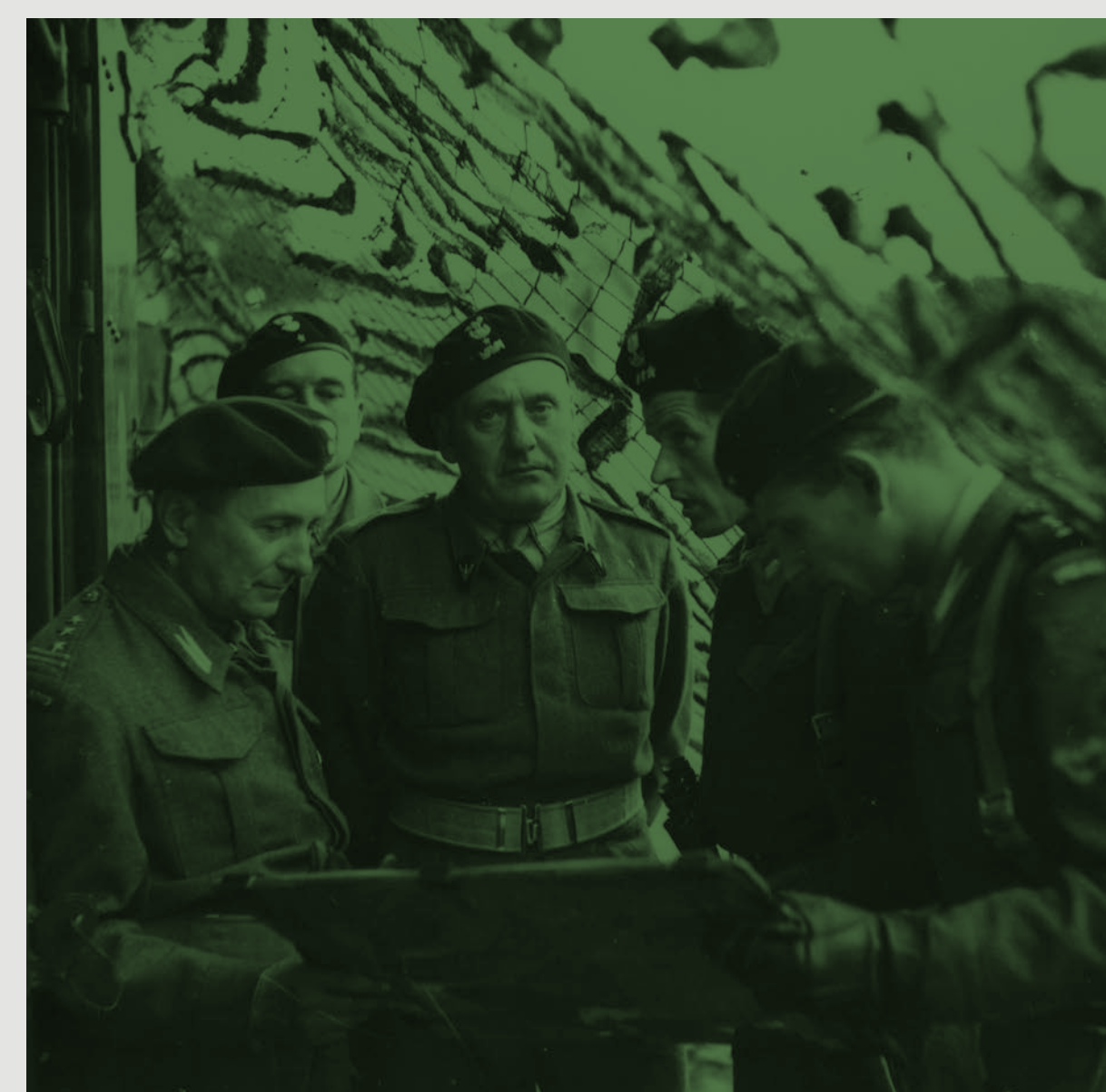

Stanisław Maczek

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**

„Baca”

General-pukownik Stanisław Maczek jeden je od prepoznatljivih zapovjednika Poljskih oružanih snaga tijekom Drugog svjetskog rata. Zahvaljujući snazi svog karaktera, zapovjedničkim vještinama i autoritetu osvojio je simpatije podređenih, koji su mu nadjenuli nadimak „Baca”. O njemu se govorilo da je bio istovremeno zahtjevan i blag, da je tražio disciplinu, ali je bio i meka srca. Nikada mu nije bilo stalo do slave i počasti, no svejedno je sa svojom Oklopnom divizijom ušao u povijest kao jedan od najboljih poljskih vojnih zapovjednika. Bez obzira na godine koje su prošle, general Maczek i dalje je simbol postojanosti u vrlinama i plemenitosti.

↑ Gen. Stanisław Maczek i kapetan Tadeusz Wysocki u zapovjednom oklopnom vozilu, 14. srpnja 1944.

📷 NAC

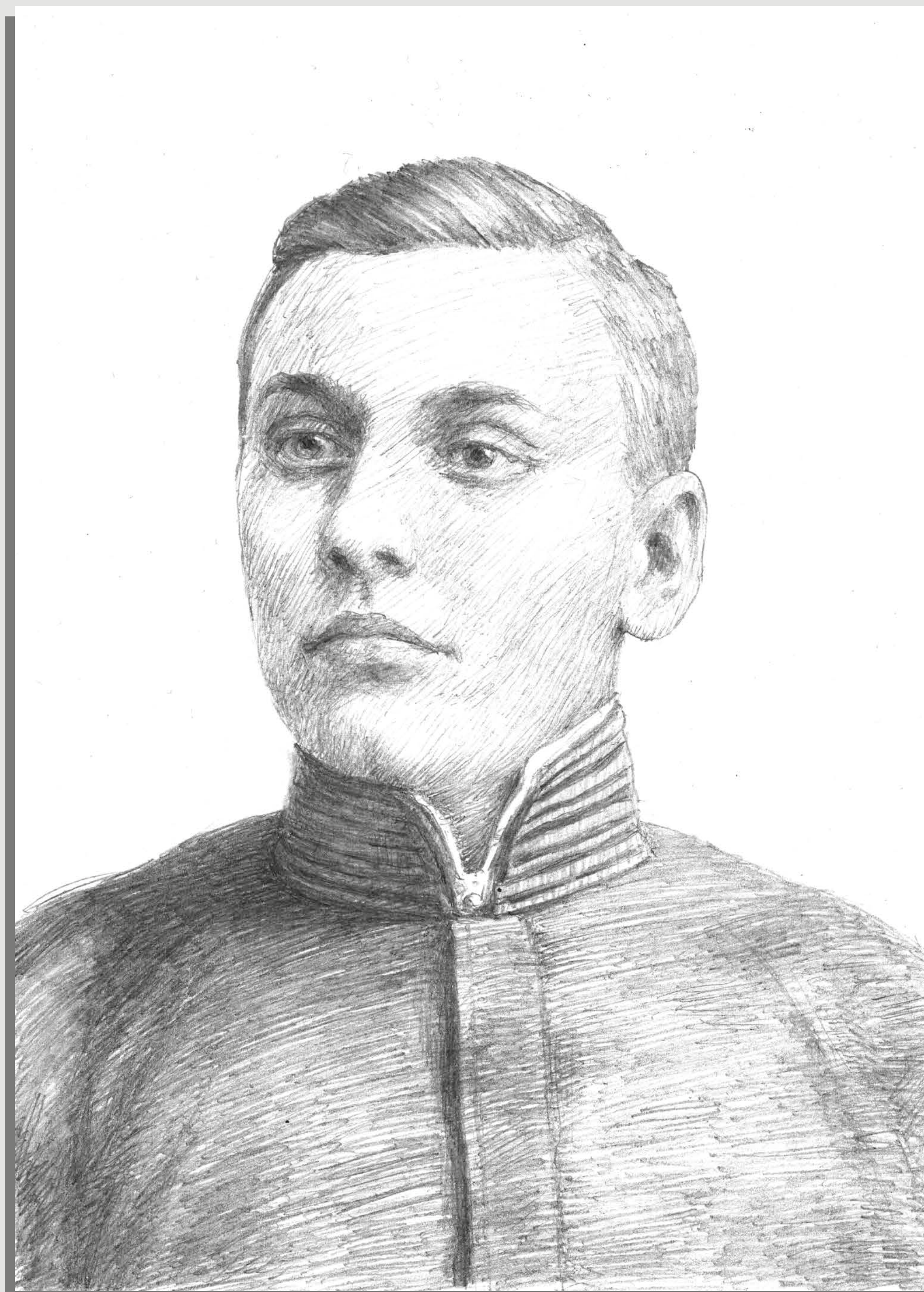

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1892

Obiteljska kuća

Stanisław Maczek rodio se 31. ožujka 1892. u mjestu Szczercz (danas Ščirec) kod Lavova, u obitelji s poljskom domoljubnom tradicijom. Tijekom studija postao je član izviđača i paravojnog suverenistički orijentiranog Streljačkog saveza. U toj je udruzi uzeo pseudonim „Rozłucki”, po imenu glavnog junaka kratke priče Stefana Żeromskog *Jeka šume* (Echa leśne), sudionika Siječanjskog ustanka kojeg su Rusi osudili na smrt. Godine 1914. Maczek je mobiliziran u austrougarsku vojsku, gdje su brzo prepoznali njegovo vojno umijeće. Sudjelovao je u bitkama protiv ruske vojske i Italije te je dobio brojna odlikovanja. Prisjećao se da se trudio biti najbolji jer je bio jedini Poljak u bataljunu. Godine 1918., kad je saznao da se Poljska ponovno vraća na kartu svijeta, napustio je postrojbu koja se borila u Alpama i otišao u Krakov kako bi se prijavio u poljsku vojsku.

← Od mladih dana Stanisław Maczek pokazivao je interes za književnost, povijest i filozofiju. Nakon što je položio maturalni ispit, upisao je polonistiku i filozofiju na Sveučilištu u Lavovu. Na slici je Stanisław Maczek u srednjoškolskoj uniformi.

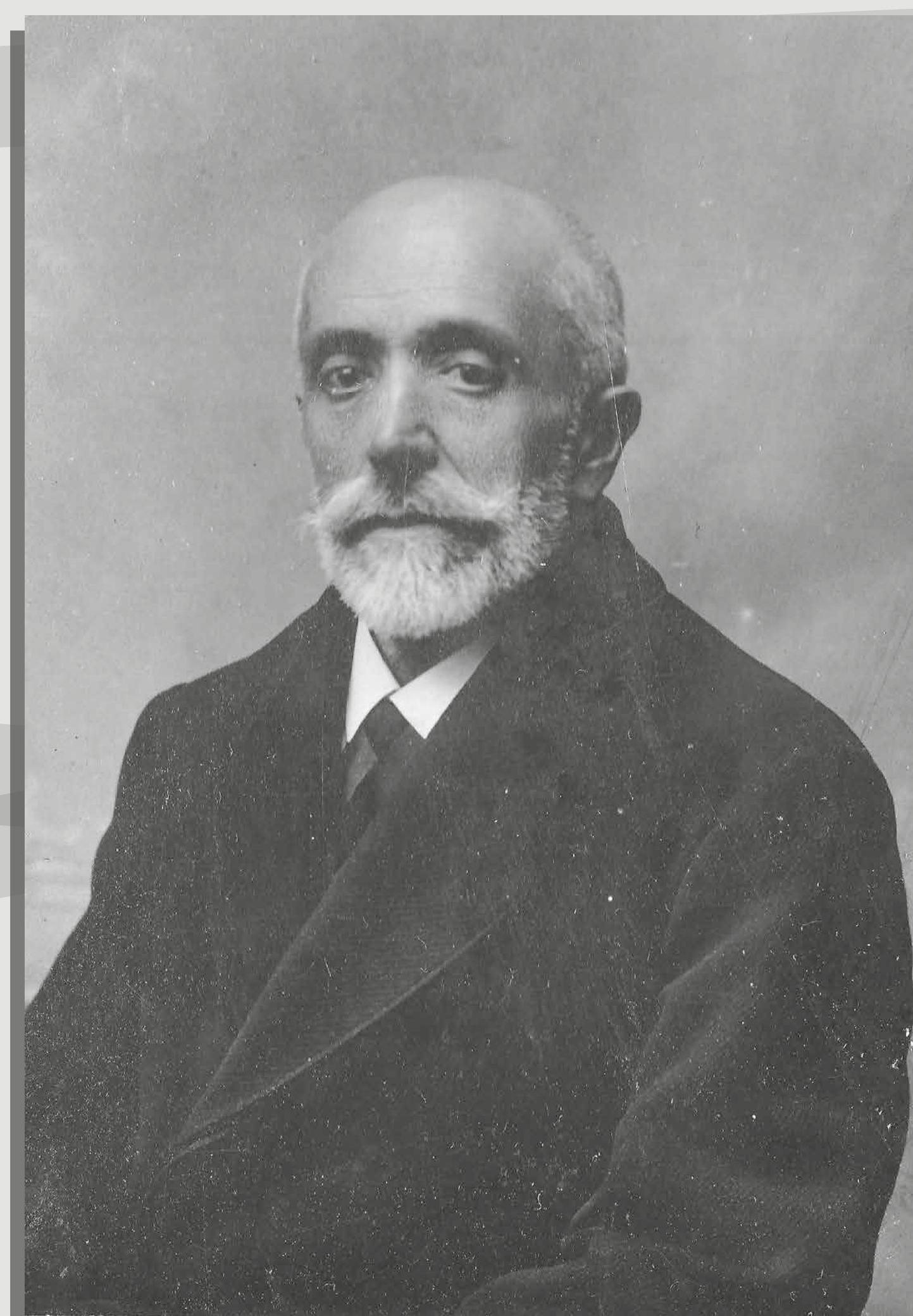
📷 slika Jerzy Ozga

↓ Otac budućeg generala, Witold Maczek, bio je pravnik, a potjecao je iz polonizirane hrvatske obitelji koja se nastanila u Galiciji, pokrajini pripojenoj Austriji nakon podjela Poljske.

📷 iz kolekcije Karoline Maczek-Skillen

→ Anna, rođena Czerny, u braku s Witoldem Maczekom imala je četvoricu sinova. Trojica su poginula tijekom Prvog svjetskog rata boreći se za neovisnost i granice Republike Poljske. Preživio je samo Stanisław, koji je odabrao zanimanje profesionalnog vojnika.

📷 iz kolekcije Karoline Maczek-Skillen

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1918

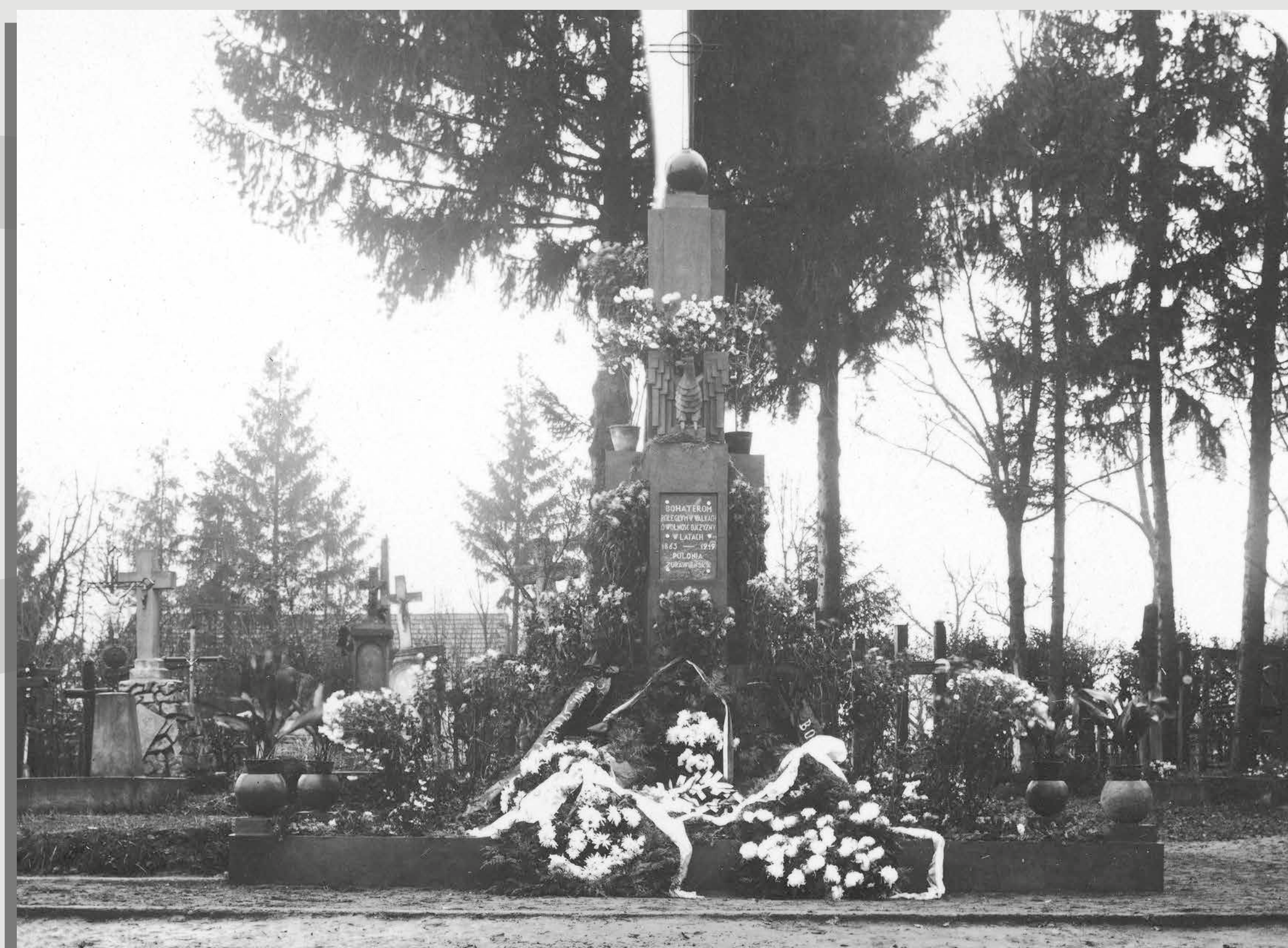
Za granice nezavisne Poljske

U studenom 1918. poručnik Stanisław Maczek postao je zapovjednik satnije dragovoljaca u Krosnu, koji su krenuli u borbu protiv Ukrajinaca. Godine 1919. zapovijedao je jurišnom satnijom u sklopu 4. pješačke divizije, koja je predvodila poljsku ofenzivu. Istaknuo se herojskim vođenjem protunapada kod mjesta Żurawno, što je uočio i Józef Piłsudski, načelnik države. U međuvremenu je poljsku neovisnost ugrozio znatno opasniji protivnik – Sovjetska Rusija, koja je svoju komunističku revoluciju željela proširiti na zapad. U ljeto 1920. u mjestu Równe Maczek se borio protiv komunističke konjičke armije Buđonija, prvi put koristeći tenkove. Stečeno iskustvo pomoglo mu je u kolovozu 1920. godine u Lavovu, gdje je formirao jurišni bataljun u sklopu 1. konjičke divizije.

← Stanisław Maczek bio je prvi časnik unaprijeđen na bojnom polju u neovisnoj Republici Poljskoj. Józef Piłsudski upamtio je markantnu pojavu poručnika Maczeka, koji je stigao izravno s bojnog polja, sav blatnjav, s puškom na leđima i granatama iza pojasa.

📷 slika Jerzy Ozga

← Na mjestu krvave bitke jurišnog bataljuna s Ukrajinacima za redutu kod Żurawna godine 1930. podignut je spomenik stradalima tijekom borbi za slobodu Poljske.

📷 NAC

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

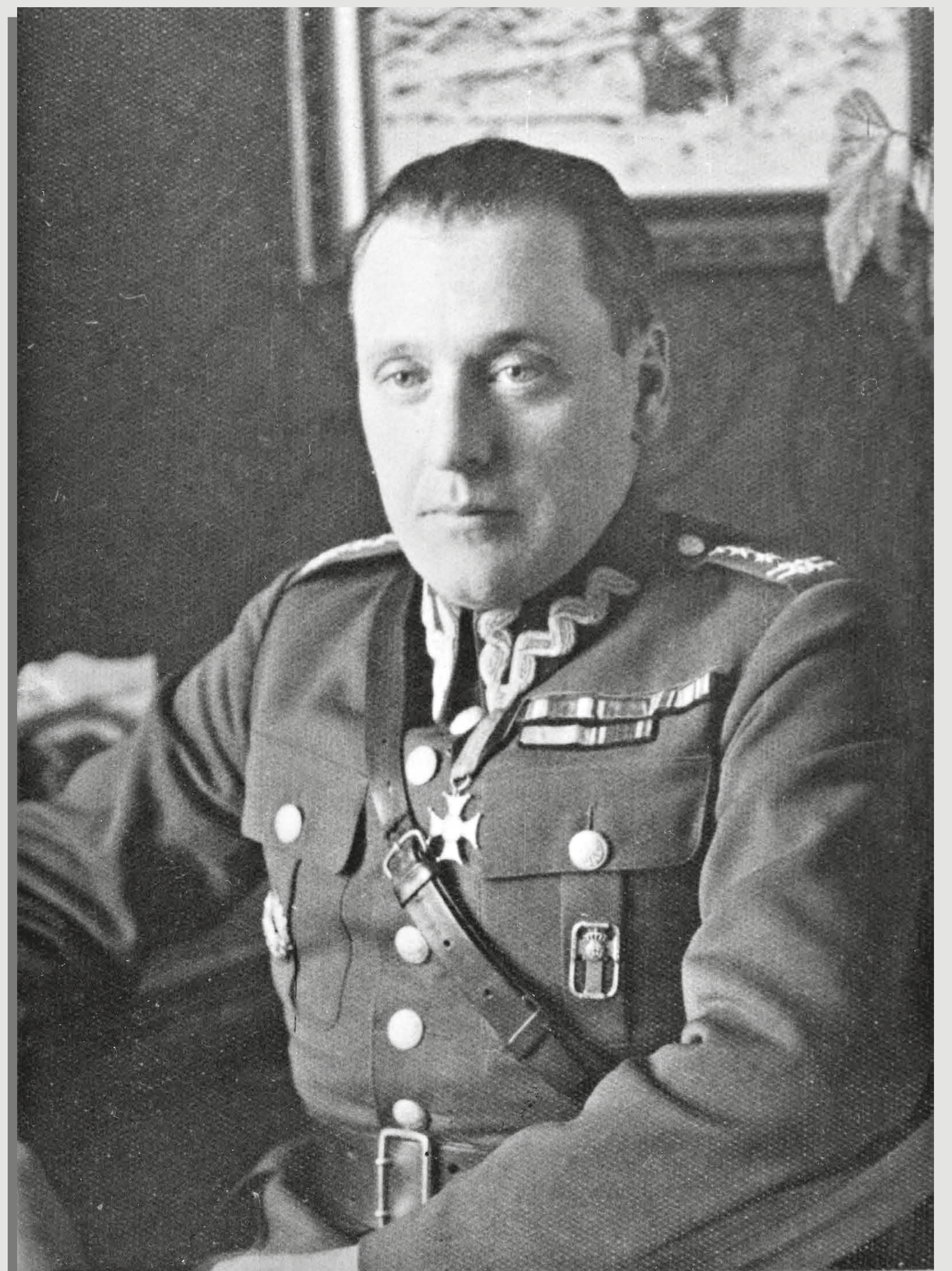
1931

Služba u međuratnoj Poljskoj

Završetak vojnih operacija u pograničnim područjima Republike Poljske nije prekinuo vojnu karijeru Stanisława Maczeka, koji je ostao u vojsci kao profesionalni časnik. Godine 1922. dobio je čin bojnika, a godinu dana kasnije upisao je tečaj na Vojnoj akademiji, koji je polaznike pripremao za zapovijedanje većim vojnim jedinicama. U tom je razdoblju postao poznat kao uzoran zapovjednik 81. grodnjanske streljačke pukovnije. Dobivao je visoke ocjene i pozitivna mišljenja od svojih nadređenih, koji su znali cijeniti njegovu domišljatost i taktičke vještine budućeg zapovjednika. U životu bojnika Maczeka važna je godina 1928., kada je sklopio brak sa Zofijom, rođenom Kuryś i zasnovao obitelj.

→ Godine 1931. Stanisław Maczek unaprijeđen je u čin diplomiranog pukovnika. Iste je godine dobio ovakvu ocjenu: „Izvanredan zapovjednik pukovnije, prirodno talentiran za rukovođenje i taktičko planiranje.“

📷 Vojno-povijesni ured generala Kazimierza Sosnkowskog

→ Od 1935. pukovnik Stanisław Maczek (treći zdesna) bio je divizijski zapovjednik pješaštva u 7. pješačkoj diviziji u Częstochowi.

Na fotografiji je sa svojim nadređenim, generalom Januszom

Gąsiorowskim (prvi zdesna), na proslavi rođendana maršala Józefa Piłsudskog.

📷 iz kolekcije Adama Kurusa

→ Fotografija s ljetovanja Zofije i Stanisława Maczeka s njihovom kćeri Renatom, Stanisławów, oko 1931.

📷 iz kolekcije Karoline Maczek-Skillen

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1938

Zapovjednik 10. konjičke brigade

↑ Osnovu 10. konjičke brigade činile su dvije motorizirane konjičke pukovnije – 24. ulanska pukovnija iz Krašnika i 10. konjička streljačka pukovnija iz Łańcuta. Zapovjedništvo jedinice nalazilo se u gradu Rzeszówu. Na slici su vojnici brigade nakon ulaska u Jurgów u studenom 1938.

📷 NAC

U drugoj polovici 1930-tih donesena je odluka o formiranju prve motorizirane postrojbe u poljskoj vojsci – 10. konjičke brigade. U listopadu 1938. godine pukovnik Stanisław Maczek postao je zapovjednik te postrojbe. Brigada se mjesec dana zadržala nedaleko od Bielska, a nakon toga je poslana da čuva dijelove Spisza i Orawe, tada uključenih u Poljsku. U prosincu su se pripadnici postrojbe vratili u svoje vojarne, a pukovnik Maczek započeo je intenzivne pripreme i reorganizaciju postrojbe. U ožujku 1939. brigada je stavljena u borbenu pripravnost, a u kolovozu je dobila zapovijed da zauzme položaje kao rezerva Armije „Krakow“. Posljednjih dana prije izbijanja rata pukovnik Maczek bio je zapovjednik postrojbe sastavljene od oko 4500 vojnika te nekoliko desetaka tenkova i izviđačkih vozila.

← Pukovnik Stanisław Maczek s časnicima brigade u karakterističnim crnim kožnim jaknama, po kojima su dobili naziv „Crna brigada“. Jurgów u Spiszu, studeni 1938.

📷 NAC

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1939

Napad na Poljsku

Agresivni planovi Trećeg Reicha provedeni su 1. rujna 1939. njemačkim napadom na Poljsku. Od početka rata zadatak brigade pukovnika Maczeka bio je zaustaviti njemačke tenkove na prijevojima planinskog lanca Beskid Wyspowy i spriječiti neprijateljski prodor u Malopoljskoj. Zahvaljujući djelovanju 10. konjičke brigade bilo je moguće između ostalog povlačenje Armije „Krakov“ iz Šleske. Od 8. rujna 1939. brigada je sudjelovala u obrambenim bitkama kod Rzeszowa, Łańcuta i Jarosława, sprječavajući Nijemce u brzom napredovanju prema Lavovu. Dana 17. rujna pobijedila je neprijatelja kod Zboiska. Na taj je dan pukovnik Maczek dobio zapovijed da se postrojba zaputi prema jugu i evakuiru u Mađarsku.

↓ Njemački tenk Panzer I. iz njemačke 2. oklopne divizije, uništen kod mjesta Wysoka preciznom vatrom poljskog Boforsa. U prvom tjednu rujna 1939. Nijemci su u borbama s postrojbom pukovnika Maczeka izgubili nekoliko desetaka tenkova

📷 iz kolekcije Piotra Sadowskog

↑ U prvom tjednu rata pukovnik Maczek je s velikim snalažljivošću i požrtvovnošću zapovijedao 10. konjičkom brigadom kod mjesta Wysoka, Skomielna Biała, Kasina Wielka i Jordanów, zbog čega je stekao divljenje svojih nadređenih i poštovanje neprijatelja. U prvom planu TKS tankete.

📷 Fortepan

↑ 10. konjička brigada prešla je poljsko-mađarsku granicu na Tatarskom prijevoju, iscrpljena, ali bez poraza, sa svim svojim oružjem i zarobljenicima, u „koloni poredanoj kao za paradu“.

📷 Fortepan

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1940

Napad na Francusku

↑ General Stanisław Maczek u opatiji Paimpont, 1940. Francuzi nisu bili skloni stvaranju poljske oklopne divizije. Tek je njemački napad na Francusku 1940. godine doveo do promjene njihovog stajališta i pristanka na formiranje lake mehanizirane divizije, a zatim i lake mehanizirane brigade

📷 iz kolekcije Gillesa Lapersa

U listopadu 1939. pukovnik Stanisław Maczek s obitelji je stigao u Francusku, koja je službeno bila u ratu s Njemačkom i gdje se već formirala poljska vojska. Kao priznanje za zasluge tijekom obrane Poljske u rujnu 1939., vrhovni zapovjednik i premijer, general Władysław Sikorski, unaprijedio ga je u čin brigadnog generala. U svibnju 1940. Francuzi su pristali na stvaranje lake mehanizirane brigade, koja se zvala 10. oklopna konjička brigada. Nakon Hitlerovog napada na Francusku u svibnju 1940. najbolje obučeni i pripremljeni dio brigade poslan je na frontu u pokrajinu Champagne. Tijekom sedmodnevnih borbi protiv Nijemaca brigada je uspješno štitila povlačenje francuskih postrojbi. Dana 18. lipnja 1940. vojska je opkoljena, a general Maczek izdao je zapovijed da se oprema uništi, a vojnici u skupinama počnu probijati prema Velikoj Britaniji.

← Posade tenkova Renault R-35 iz 1. bataljuna 10. oklopne konjičke brigade tijekom odmora na putu kod Avize, lipanj 1940. Tijekom borbi u Francuskoj najveći je problem generalu Maczku bio kaos u francuskom zapovjedništvu i nestašica goriva.

📷 NAC

← Poljski tenkovi tijekom borbi u sjevernoj Burgundiji. U noći 16./17. lipnja 1940. godine, nakon hrabrog napada, 10. brigada zauzela je grad Montbard, koji su ranije okupirali Nijemci, i pokušala je doći do prijelaza na Burgundskom kanalu. Nažalost, Nijemci su uspjeli raznijeti most, što je onemogućilo nastavak napada.

📷 NAC

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1942

1. Oklopna divizija

Rutom kroz sjevernu Afriku general Maczek stigao je na Britanske otoke, koji su bili posljednji bastion otpora protiv Trećeg Reicha. U listopadu 1940. ponovno je obnašao dužnost zapovjednika 10. oklopne konjičke brigade u Škotskoj, dok je istovremeno počeo formirati poljsku oklopnu diviziju, u sastavu Poljske vojske, koja se obnavljala u Velikoj Britaniji. Dana 25. veljače 1942., po zapovijedi generala Władysława Sikorskog, oformljena je 1. oklopna divizija, a general Maczek postavljen je za njezinog zapovjednika. Za dotadašnju borbenost odlikovan je viteškim križem reda Virtuti Militari. Tijekom dvije godine intenzivne obuke na Britanskim otocima postrojbe 1. oklopne divizije postale su spremne za moderno vođenje borbi. U svibnju 1944. divizija je postigla borbenu spremnost, a u srpnju je donesena odluka da se pošalje u Francusku.

↑ Tenkovi 1. oklopne divizije tijekom vježbi kod Kinrossa u Škotskoj 1943. U trenutku premještanja na kontinent general Maczek raspolagao je postrojbom koja je imala 16.000 vojnika, gotovo 400 tenkova i 4000 vozila.
 📷 iz kolekcije Gillesa Lapersa

← General Stanisław Maczek u razgovoru s vrhovnim zapovjednikom savezničkih snaga u Europi, generalom Dwightom Eisenhowerom, tijekom inspekcije 1. oklopne divizije, 13. travnja 1944.
 📷 iz kolekcije Gillesa Lapersa

→ Značka 1. oklopne divizije bila je kaciga s husarskim krilom crne boje, smještena u okruglo narančasto polje. Vojnici su značku obično nazivali „vjevericom“.
 📷 iz kolekcije Grzegorza Grześkowiaka

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

↑ Pješaštvo 1. oklopne divizije
tijekom bitke kod Hooge
Zwaluwea u Nizozemskoj.
📷 AIPN

***Idući u prvu bitku, zatražit ćete račun
za svih pet godina ovog rata. (...)
To, međutim, ne znači da se morate
boriti barbarskim metodama.
Borite se tako kako se poljski vojnik
borio kroz našu povijest. Borite se
hrabro i viteški.***

Citat iz zapovijedi generala Stanisława Maczeka
vojniciima 1. oklopne divizije, 6. kolovoza 1944.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1944

1. oklopna divizija tijekom borbi

→ Uklanjanje ostataka vozila s rute kojom se povlačila njemačka vojska. Pobjeda kod Falaisea donijela je generalu Maczku i njegovim vojnicima prvu pobjedu od rujna 1939. i priliku da se osvete neprijatelju.

📍 Poljski institut i Muzej generala Władysława Sikorskog u Londonu / Centar Karta

U lipnju 1944. savezničke vojske iskrcale su se na plaže Normandije, otvarajući liniju bojišnice u zapadnoj Europi. Divizija generala Maczeka pridružila se savezničkim snagama u kolovozu 1944. tijekom trajanja borbi u Francuskoj i sudjelovala je u savezničkoj operaciji „Totalize“, koja je rezultirala velikim gubicima. Sredinom kolovoza savezničko zapovjedništvo odlučilo je upotrijebiti 1. oklopnu diviziju za provedbu savezničkog plana brzog zauzimanja prostora oko Falaisea i opkoljavanja mnogobrojne njemačke vojske. Poljaci su dobili zadatak da zatvore krug. Tijekom krvavih borbi 1. oklopna divizija zauzela je greben Mont Ormel [„Toljaga“] i vodila je napad na Chambois. Džep oko Falaisea zatvoren je 19. kolovoza 1944. godine po cijenu velikih vlastitih gubitaka. Unatoč očajničkim napadima dviju elitnih SS divizija, na poljskom dijelu bojišnice krug nije prekinut, a jedini način za povlačenja njemačkih jedinica bio je prolazak kroz takozvani koridor smrti. Kao rezultat operacije, pokorena je 7. njemačka armija, a gotovo 200.000 vojnika eliminirano je iz daljnjih borbi. Nakon vraćanja borbene sposobnosti, divizija se vratila u borbu.

↑ General Stanisław Maczek u razgovoru sa savezničkim ratnim dopisnicima, kolovoz 1944.

📍 iz kolekcije Gillesa Lapersa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1944

„Priority for Poles”

General Maczek s oduševljenjem je pristao na uključivanje poljske postrojbe u potjeru za neprijateljem. Postrojbe divizije prelazile su u prosjeku 50 km dnevno, obavljajući borbene zadatke. Vojnici su osjetili okus pobjede. Svakom savezničkom vojniku u Francuskoj postao je poznat slogan „Prvo Poljaci“. Tijekom potjere početkom rujna 1944. Poljaci su oslobodili Abbeville i Saint-Omer u Francuskoj te Ypres, Roeselare, Tielt i Gent u Belgiji. U sljedećim tjednima divizija je sudjelovala u borbama na belgijsko-nizozemskoj granici kod Axela, Hulsta i Alphen. Dana 29. listopada 1944. poljski su tenkovi ušli u Breda, dočekan ovacijama Nizozemaca. Nakon krvavih bitaka za Moerdijk, u kasnu jesen divizija je preuzela patrolne dužnosti na rijeci Meuse.

↑ Tijekom borbi za flamanski grad Ypres general Maczek zabranio je da se koristi topništvo pri zauzimanju grada, kako bi se zaštitili životi i imovina civilnog stanovništva. Taj je čin velikodušnosti donio generalu i Poljacima vječnu zahvalnost Belgijanaca i Nizozemaca.
 📍 Heemkring Molenheide

→ Predsjednik Republike Poljske Władysław Raczkiewicz dodjeljuje generalu Maczku odlikovanje. Za izvršno zapovijedanje 1. oklopnom divizijom tijekom borbi u zapadnoj Europi general je dobio najviše poljsko vojno odlikovanje – Zlatni križ reda Virtuti Militari i najvažnije francusko vojno odlikovanje – Zapovjednika Legije časti.
 📍 iz kolekcije Gillesa Lapersa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1945

Zapovjednik I. korpusa

↑ Ratni put 1. oklopne divizije od Normandije do Wilhelmshavena bio je dug preko 1800 km. Vojnici generala Maczeka proveli su u borbi 283 dana i noći.
 📍 IPN infografika „1. oklopna divizija“

U travnju 1945. Poljaci su sudjelovali u žestokim borbama na kanalu Küsten u sklopu savezničke ofenzive koja je završila ulaskom na teritorij Njemačke. Dana 5. svibnja 1945. general Maczek zajedno s kanadskim zapovjednicima sudjelovao je u predaji njemačke vojske. Dan kasnije poljski su tenkovi ušli u bazu Kriegsmarine u Wilhelmshavenu. Kao priznanje za njegove zasluge, general Maczek postavljen je za zapovjednika I. poljskog korpusa u Velikoj Britaniji, nakon čega je unaprijeđen u čin general-bojnika i postavljen za vrhovnog zapovjednika Poljske vojske u Velikoj Britaniji. U čast „Bace“ poljski su vojnici preimenovali okupirani grad Haren u Maczków. Taj je grad postao važno središte za pomoć Poljacima u okupiranoj Njemačkoj.

→ General Maczek i poljski tenkisti podižu na jarbol poljsku zastavu u Wilhelmshavenu, 6. svibnja 1945. godine.

📍 Poljski Institut i Muzej generala Władysława Sikorskog u Londonu / Centar Karta

↑ General-bojnik Stanisław Maczek uručuje jednom kadetu uvjerenje o završenom tečaju Centra za obuku veze u Kinrossu u Škotskoj, studeni 1945. Preuzimanje položaja zapovjednika I. korpusa za generala Maczeka značilo je napuštanje Oklopne divizije.

📍 iz kolekcije Gillesa Lapersa

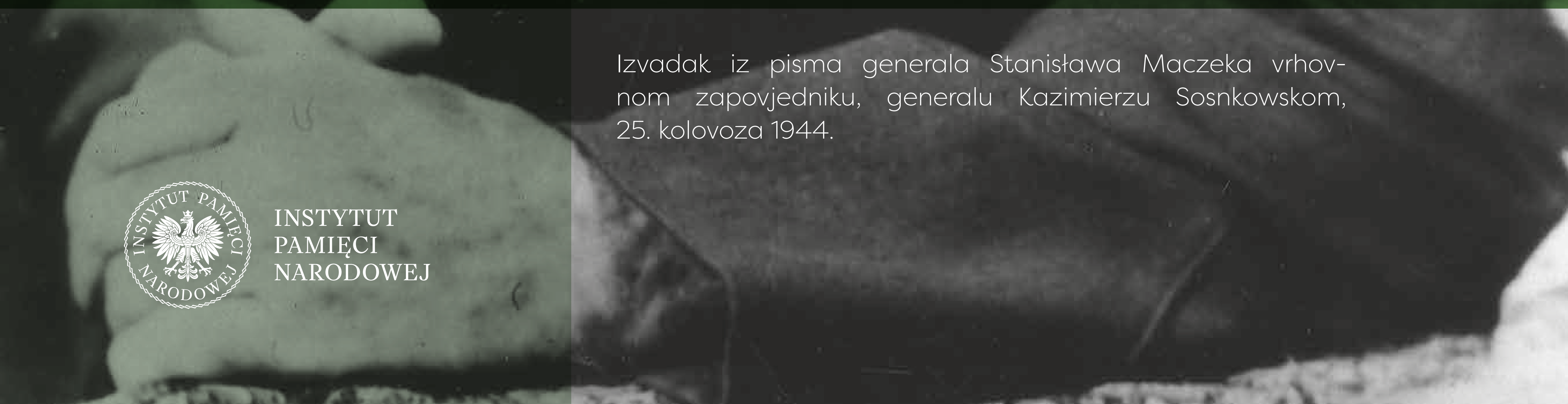
INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

↑ General Stanisław Maczek
s odlikovanjem Zapovjednika Legije
časti oko vrata i viteškim križem
reda Virtuti Militari na lijevom džepu
uniforme

📷 Stadsarchief Roeselare

***Mi, vojnici, dajemo političarima
snažne adute. Daj Bože da ih ne
rasipaju i da ne propadne ova
krv, tako obilno prolivena na svim
frontama.***

Izvadak iz pisma generala Stanisława Maczeka vrhov-
nom zapovjedniku, generalu Kazimierzu Sosnkowskom,
25. kolovoza 1944.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

1947

U emigraciji

Odluke iz Jalte, koje su Poljskoj oduzele između ostalog Lavov, generala Maczeka lišile su njegove „male domovine“. Godine 1946. komunistička vlada oduzela mu je poljsko državljanstvo. General Maczek bio je svjestan da za njega nema mjesta u socijalističkoj „Narodnoj“ Poljskoj, pa je odlučio ostati u inozemstvu i 1947. godine zajedno s obitelji nastanio se u Edinburghu. Bio je siromašan, radio je kao prodavač i barmen. Teški životni uvjeti generala Maczeka i njegove obitelji poboljšali su se tek nakon glasnih prosvjeda Belgijana i Nizozemaca, koji su za poljskog generala tražili poboljšanje materijalnih uvjeta. Maczek je bio aktivan u organizacijama za ratne veterane u emigraciji. Godine 1990. predsjednik Republike Poljske Ryszard Kaczorowski unaprijedio je gotovo stogodišnjeg Stanisława Maczeka u čin general-pukovnika. Četiri godine kasnije, 11. prosinca 1994., general Maczek preminuo je u Edinburghu.

↑ General Stanisław Maczek tijekom proslave oslobođenja Roeselarea u Belgiji. Kroz cijeli život general Maczek izbjegavao je veliku politiku, bio i ostao moralni autoritet i neupitni vođa veterana u emigraciji.

📍 Stadsarchief Roeselare

↑ Posmrtni ostaci generala Stanisława Maczeka položeni su na počinak među njegovim voljenim vojnicima na ratnom groblju u Bredi.

📍 Stadsarchief Breda

← General Stanisław Maczek s članovima uže obitelji – suprugom Zofijom, kćeri Małgorzatom, unukom Karolinom i praunukom Aleksandrom Stanisławom. Obitelj je bila jedna od najvećih vrijednosti u životu generala Maczeka i pružala mu je snagu da prebrodi sve nedaće.

📍 iz kolekcije Karoline Maczek-Skillen

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Komemoracije

Nakon 1945. zahvalne su zajednice oslobođenih gradova zapadne Europe odale počast poljskom generalu i njegovim vojnicima kroz brojna i raznolika obilježavanja. U socijalističkoj „Narodnoj Poljskoj“, koja je šutjela o ulozi poljskih oružanih snaga tijekom Drugog svjetskog rata, dugi niz godina nije bilo povoljnih uvjeta za obilježavanje sjećanja na generala Stanisława Maczeka i njegove vojnike. Prigodne ploče koje su financirali veterani postavljene su prvenstveno u crkvama. Situacija se promijenila tek nakon 1989. godine, kad su se njegovim imenom počele nazivati ulice i škole, kad su njegove fotografije stigle na poštanske marke i kovance. Generalu Maczeku podignuti su spomenici u Żagańu, Gdańsku, mjestu Ustrzyki Dolne i Krakovu. Na vojnu tradiciju 1. oklopne divizije poziva se današnja 10. oklopna konjička brigada „General S. Maczek” iz Świętoszowa. U mnogim zemljama i u Poljskoj postoje udruge koje njeguju sjećanje na generala Maczeka i 1. oklopnu diviziju.

→ U četrnaest flamanskih gradova postavljene su prigodne ploče i spomenici koji podsjećaju na poljske osloboditelje. Spomenici generalu Stanisławu Maczeku nalaze se na brdu Mont Ormel u Normandiji i u općini Terneuzen u Nizozemskoj. Najstariji se kip generala nalazi u Beverenu u Belgiji, a otkriven je 1984. na Trgu generala S. Maczeka.

📍 Theo Borghstijn

→ Nedvojbeno atrakcija za poljsku dijasporu u Edinburghu jest spomenik u obliku klupe s likom generala Stanisława Maczeka, smješten u dvorištu škotskog gradskog vijeća, svečano otkriven 2018. godine.

📍 Aleksandra Korol-Chudy

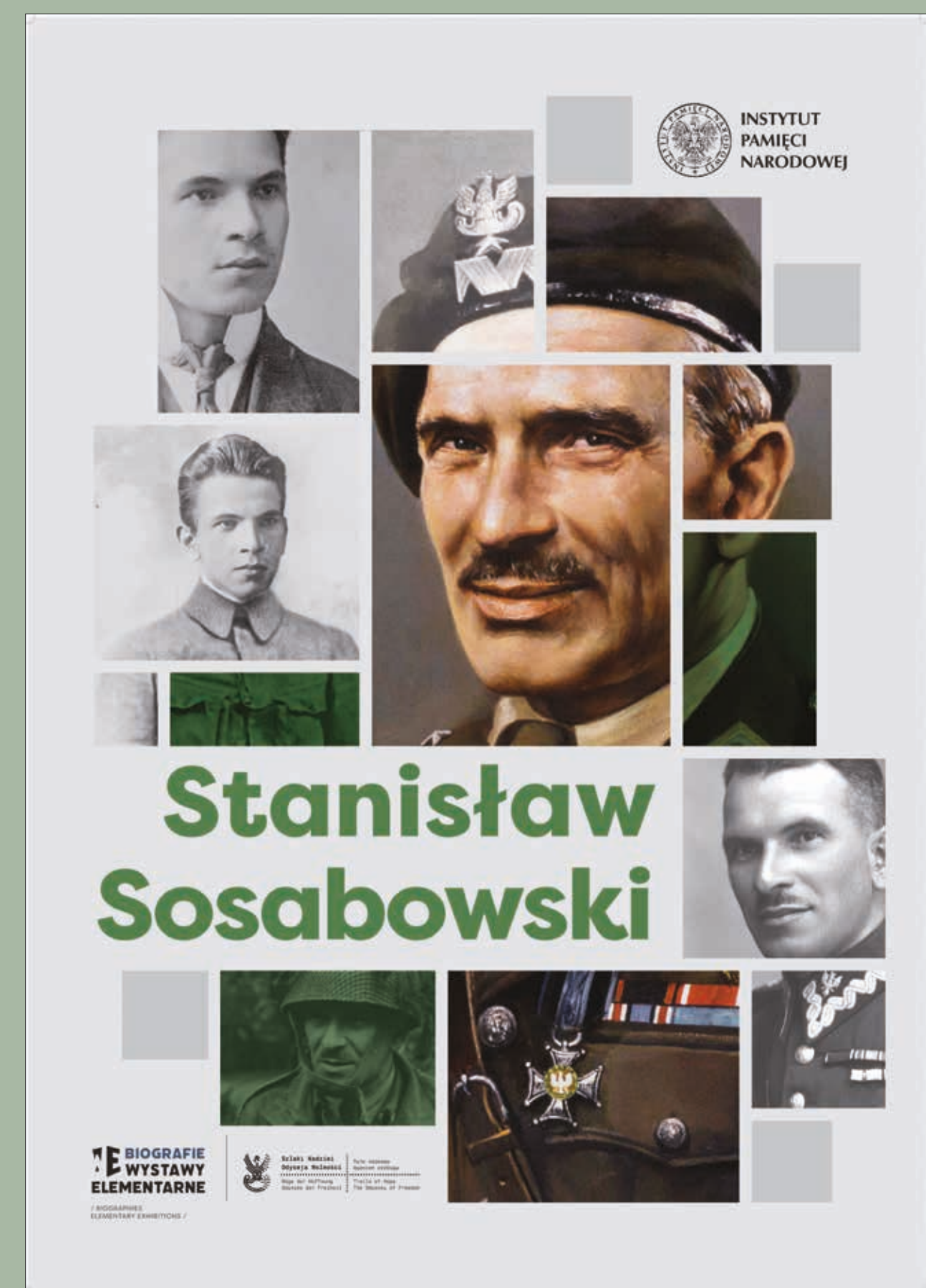
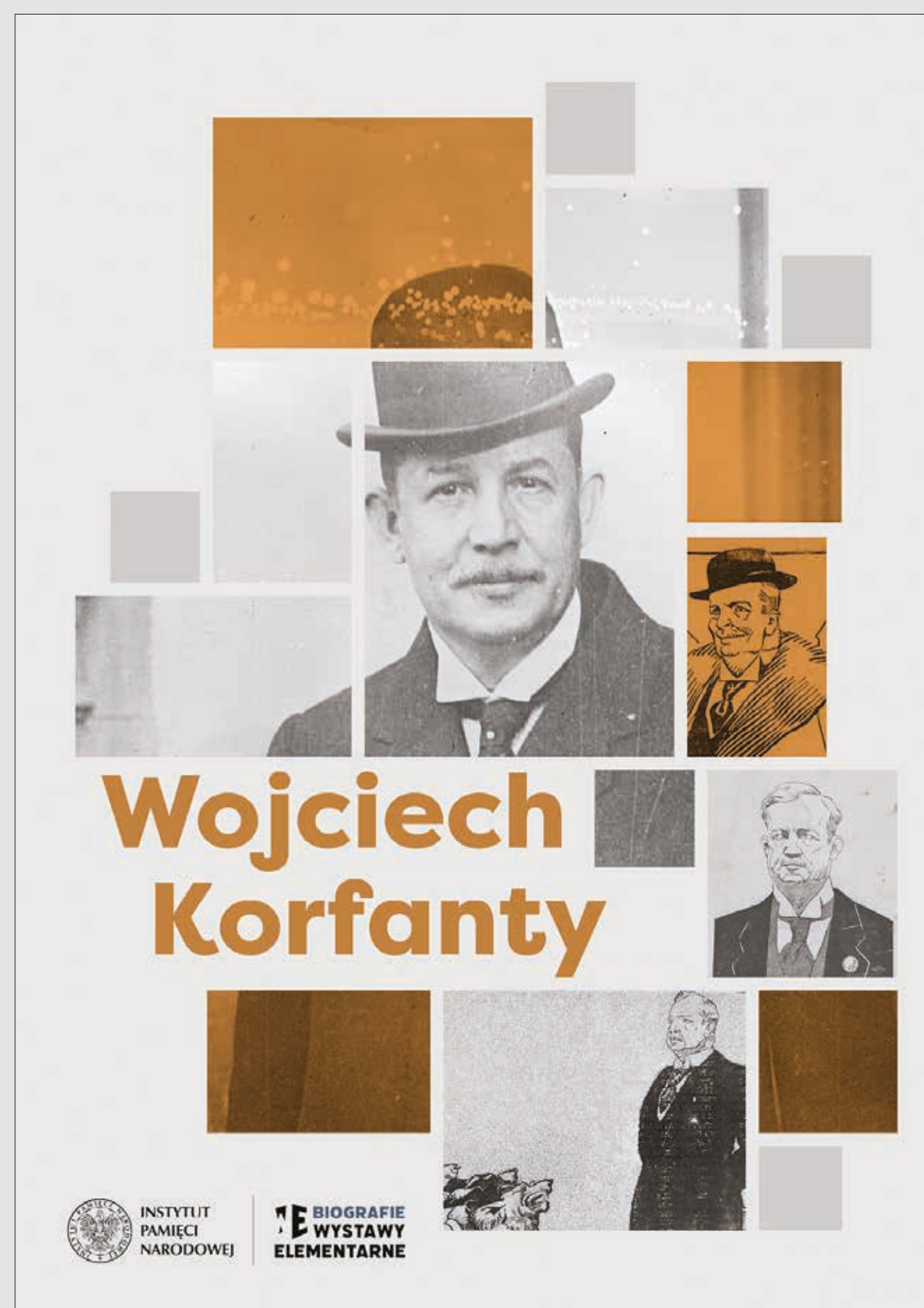
→ General Stanisław Maczek zaštitnik je nekoliko škola u Poljskoj. Jedna od prvih je srednja škola u Katowicama, koja je ime po generalu dobila 1996. godine.

📍 Krzysztof Łojko

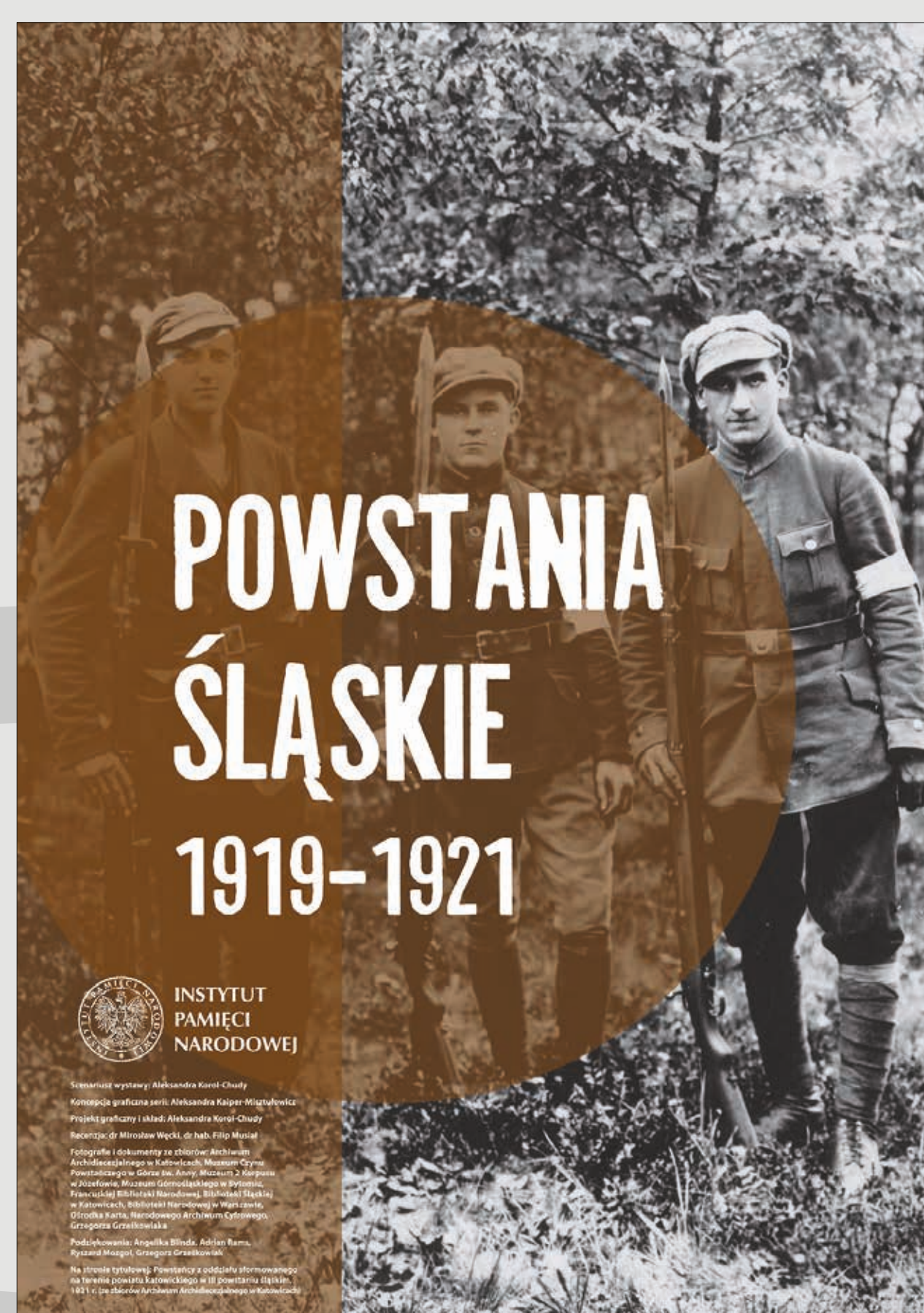

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Więcej izłoŹbi pogledajte na
www.edukacja.ipn.gov.pl

Pogledajte ostale izložbe iz ove serije:

Autor izłoŹbe: Ryszard Mozgol

Recenzija: dr Piotr Chmielowiec, dr hab. Filip Musiał

Lektura: Monika Rosenbaum

Grafička koncepcija serije: Paulina Źak

Prijelom: Aleksandra Korol-Chudy

Prijevod: Biuro Tłumaczeń UNIA

U izłoŹbi su korištene fotografije i materijali iz: Nacionalnog digitalnog arhiva (NAC), Vojno-povijesnog ureda generala Kazimierza Sosnkowskog, Arhiva Instituta nacionalne memorije, Poljskog instituta i Muzeja generala Władysława Sikorskog u Londonu, Zaklade Centar Karta te arhiva Stadsarchief Roeselare, Stadsarchief Breda, Heemkring Molenheide, Photography Archive Fortepan; privatnih kolekcija Karoline Maczek-Skillen, Gillesa Lapersa, Adama Kurusa, Piotra Sadowskog, Grzegorza Grześkowiaka; fotografije Aleksandre Korol-Chudy, Krzysztofa Łojke i Theo Borghstijna; slike Jerzyja Ozge; karta ratnog puta 1. oklopne divizije preuzeta iz infografike „1. oklopna divizija” koju je pripremila OBEN IPN u Wrocławu.

Autor izłoŹbe zahvaljuje na pomoći Karolini Maczek-Skillen i Bartłomiejju Majcheru, Jacquesu Wiacku, Gillesu Lapersu, Adrianu Ramsu i dr. Angeliki Blindy.

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**